

De Canterville a Riudarenes

Text > JOSEP PUJOL I COLL

Quan hom llegeix teatre —i més si aquest humil hom ha posat en escena alguna coseta—, de seguida en visualitza l'escenari, els personatges i els problemes que hi hauria a l'hora de recrear-lo sobre un cadafal. No em vull ni imaginar què en faria un director, d'aquest text teatral de Prudenci Bertrana, en l'improbable cas que es volgués representar avui dia. Segurament agafaria les tisores per esporgar-lo fins a l'esquelet o, potser, aniria a la font original, el conte d'Oscar Wilde, per fer-ne una versió mixta, d'aquelles que es diuen «d'autor». Perquè *El fantasma de Montcorb* (1930) és això, una dramatització del conte *El fantasma de Canterville* (1887) d'Oscar Wilde, adaptat per a l'escena catalana i que, com una proposta de literatura comparada, ha arribat a la col·lecció «Josep Pla», ben embolicada amb l'edició i l'estudi introductor de Matthew Tree i, pel que fa al conte, ben traduït per Ernest Riera. Completa l'equip la il·lustradora Emma Pumarola.

L'argument tragicòmic del conte de Wilde s'ha reprès en nombroses pel·lícules, adaptacions televisives i radiofòniques, fins i tot musicals. Què passa quan una família nord-americana compra un castell anglès amb un fan-

tasma inclòs? Des de l'enunciat, ja es veu que Bertrana no en podia fer una simple traducció, sinó tot un transvasament de context, de gènere i de geografia. Ho trasllada tot a Montcorb, un casal noble i ben real a prop de Riudarenes, una zona que coneixia i estimava. D'aquesta manera, arrapant-se a una trama eficient, Bertrana volia superar les crítiques rebudes sobre els febles arguments de les seves obres teatrals anteriors.

Sense ser el festí lèxic d'altres obres seves, Bertrana és prolix en els diàlegs, en els quals juga amb diversos registres lingüístics, com ara el català pseudomedieval que gasta el fantasma quan finalment es posa a parlar, un català que abandona ràpidament quan se'l commina a parlar «segons les normes de l'Institut d'Estudis Catalans». És una bona mostra del to del text: humor poca-solta enmig d'escenes d'un gran romanticisme, en una subversió dels gèneres molt ben comentada per Matthew Tree al seu pròleg, titulat «Els caçafantasmes», en el qual, a més, comenta les semblances i variacions entre el conte i l'obra de teatre. Acarar les dues versions permet constatar aquest joc d'acostaments i divergències entre Wilde i Bertrana, l'humor més irònic del primer, o la identificació de l'es-

BERTRANA, Prudenci. *El fantasma de Montcorb*; WILDE, Oscar. *El fantasma de Canterville*. Girona: Diputació de Girona, 2022. 132 p.

pectre amb l'autor del darrer. En efecte, Bertrana s'amaga darrere aquest personatge de vella estirp, maltractat per una família d'urbanites, incomprès, assedegat d'amor, de natura i de redempció. Per poc que en coneguem l'obra i la vida, que tant tendia a barrejar, l'hi veureu ben bé, rere la patètica màscara fantasmal.

Les imatges d'una ciutat sense barris

Text > CARLES SERRA COLL

Girona monumental és un llibre format de postals comentades que es pot trobar en diversos idiomes. Les imatges, preses per diferents fotògrafs —cadascuna amb la firma de l'autor o l'autora— comprenen des de panoràmiques zenitals fins a primers plans d'obres d'art. Els comentaris que les acompanyen són els apunts d'una persona erudita i bona coneixedora de la ciutat —no debades l'autor, a més d'haver sigut alcalde de la ciutat més de vint anys, també és histo-

riador. Encara més, mentre vas passant les pàgines i fa la impressió que vas recorrent els carrers de Girona amb Quim Nadal al teu costat, mentre et va explicant de manera distesa la història, els detalls i les xafarderies de cada indret.

La qualitat de les fotos fa que entri pels ulls, i els textos que les acompanyen són breus i carregats d'informació. Això no obstant, el llibre no deixa de ser un producte turístic i, en aquest sentit, es circumscriu majoritàriament a la Girona turística (la que formen el

Barri Vell i el Mercadal) i no pas a tota la ciutat. Si bé inclou també Sant Daniel, Pedret, alguns edificis de Rafael Masó i uns pocs espais més, s'hi troba a faltar una mirada més àmplia, que l'abasti tota, perquè a cada barri gironí hi ha espais i edificis que val la pena conèixer i visitar. D'indrets amb encant per passejar, com les cases barates de Sant Narcís, el museu d'art urbà a peu de carrer que formen les obres del Festival Monar't a Can Gibert i Santa Eugènia, o el passeig entre el Ter i les